

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	5
İÇİNDEKİLER	7
KISALTMALAR LİSTESİ	15
GİRİŞ	17

BİRİNCİ BÖLÜM

BOŞANMA, EVLENME ENGELLERİ VE EVLİLİĞİ SONA ERDİREN DİĞER SEBEPLER

I. BOŞANMA.....	21
A. Boşanma Kavramı.....	21
B. Boşanma Davası	24
1. Boşanma Davasının Konusu.....	24
2. Boşanma Davasının Tarafları Ve Dava Ehliyeti	25
a. Boşanma Davasının Tarafları	25
(1) Davacı.....	26
(2) Davalı	28
b. Dava Ehliyeti	29
3. Boşanma Davalarında Yetkili Ve Görevli Mahkeme	32
a. Yetkili Mahkeme	32
b. Görevli Mahkeme	32
4. Boşanma Ve Ayrılık Davalarında Usul Ve Dava Sırasında Alınacak Tedbirler	33
a. Genel Olarak	33
b. Usul Kuralları.....	34
5. Dava Sırasında Alınacak Tedbirler	36
a. Barınma Ve Geçime İlişkin Alınacak Tedbirler	36
b. Malî İlişkilere İlişkin Alınacak Tedbirler.....	41
c. Çocuklara İlişkin Alınacak Tedbirler	41
6. Ayrılığa Karar Verilmesi Ve Ayrılık Kararının Sonuçları	42
a. Ayrılığa Karar Verilmesi.....	42
b. Ayrılık Kararının Sonuçları.....	43
c. Ayrılık Süresinin Sona Ermesinin Sonuçları	46

II. EVLENME ENGELLERİ	46
A. Yokluk	49
1. Genel Olarak	49
2. Yokluk Sebepleri.....	49
a. Aynı Cinsiyetten İnsanların Evlenme İradesi İle Bir Araya Gelmesi.....	50
b. Evlendirmeye Yetkili Olan Kişiler Huzurunda Evlilik İradelerinin Açıklanmamış Olması	50
c. Evlenecek Kişilerin Aynı An Ve Aynı Yerde Evlenme İradelerini Bizzat Açıklamamış Olmaları	51
3. Evlenmenin Yokluk İle Sakatlanmasının Sonuçları	51
B. Mutlak Butlan	52
1. Genel Olarak	52
2. Mutlak Butlan Sebepleri	55
a. Evlenme Sırasında Ayırt Etme Gücünden Sürekli Yoksun Olunması	55
b. Evlenmeye Engel Olacak Derecede Akıl Hastalığı.....	56
c. Evlenmeye Engel Olacak Derecede Hısımlık.....	57
d. Evlenme Yaşında Olmayanların Evliliği.....	58
e. Evlenme Sırasında Evli Olmak	59
C. Nisbi Butlan.....	59
1. Genel Olarak	59
2. Nisbi Butlan Sebepleri.....	60
a. Ayırt Etme Kabiliyetini Geçici Olarak Kaybetme.....	60
b. İrade sakatlıkları	61
(1) Yanılma	61
(2) Aldatma	61
(3) Korkutma	62
c. Ağır Tehlike Oluşturan Hastalığın Gizlenmesi.....	63
d. Yasal Temsilcinin İzni	63
D. Evlenme Engelleri Arasında Sayılan Fakat Butlanı Gerektirmeyen Haller.....	64
1. Kadının Bekleme Süresine Uymaması	64
2. Evlenmenin Şekil Koşullarına Uyulmaması	64
E. Butlan Kararının Hükümü.....	65
1. Genel Olarak	65
2. Eş ve Çocuklar Bakımından Sonuçları.....	66
a. Çocuklar Bakımından Sonuçları.....	66
b. Butlan Kararını Eşler Bakımından Sonuçları	67

III. EVLİLİĞİ SONA ERDİREN DİĞER SEBEPLER	67
A. Ölüm.....	68
B. Ölüm Karinesi Ve Gaiplik Kararı.....	68
C. Evlilik Sırasında Cinsiyet Değişikliği	68

İKİNCİ BÖLÜM

TÜRK, İSVİÇRE, ALMAN VE İNGİLİZ HUKUKLARINDA BOŞANMANIN DÜZENLENİŞİ

I. TÜRK HUKUKUNDA BOŞANMANIN DÜZENLENİŞİ.....	71
A. Boşanmanın 743 Sayılı Türk Kanunu Medenisinde Düzenlenişi.....	72
B. 3444 Sayılı Kanun İle 743 Sayılı Kanunda Yapılan Değişiklikler	72
C. 4721 Sayılı Türk Medeni Kanununda Boşanmanın Düzenlenişi	74
II. TÜRK HUKUKUNDA BOŞANMA SEBEPLERİNİN BELİRLENMESİNDE KULLANILAN İLKELER	76
A. Mutlak Boşanma Sebepleri - Nisbi Boşanma Sebepleri	77
B. Kusur İlkesine Dayanan - Kusur İlkesine Dayanmayan Boşanma Sebepleri	80
C. Evlilik Birliğinin Sarsılması İlkesine Dayanan Boşanma Sebepleri	82
D. Elverişsizlik İlkesine Dayanan Boşanma Sebepleri.....	85
E. İrade İlkesine Dayanan Boşanma Sebepleri	86
F. Ortak Hayatın Kurulamaması İlkesine Dayanan Boşanma Sebebi.....	88
III. İSVİÇRE HUKUKUNDA BOŞANMANIN DÜZENLENİŞİ	89
IV. ALMAN HUKUKUNDA BOŞANMANIN DÜZENLENİŞİ	92
V. İNGİLİZ HUKUKUNDA BOŞANMANIN DÜZENLENİŞİ.....	94
VI. 4721 SAYILI KANUNDAKİ BOŞANMA SEBEPLERİ	94
A. Özel Boşanma Sebepleri.....	94
1. Zina	95
a. Genel Olarak	95
b. Dava Hakkının Düşmesi.....	101
(1) Hak Düşürücü Sürenin Geçmesi	102
(2) Dava Hakkı Olan Eşin Affetmesi	103
2. Hayata Kast, Pek Kötü Muamele Ya Da Onur Kırıcı Davranış.....	104
a. Genel Olarak	104
(1) Hayata Kast	105
(2) Pek Kötü Muamele.....	107
(3) Onur Kırıcı Davranış	108
b. Dava Hakkının Düşmesi.....	109

3. Suç İşleme Ve Haysiyetsiz Hayat Sürme	109
a. Genel Olarak.....	109
(1) Küçük Düşürücü Suç İşleme	111
(2) Haysiyetsiz Hayat Sürme	113
(3) Birlikte Yaşamayı Beklenemez Hâle Getirme.....	113
b. Davanın Süreye Bağlı Olmaması	114
4. Terk	114
a. Genel Olarak.....	114
b. Terkin Şartları	116
(1) Eşlerden Birinin Ortak Konutu Terk Etmesi	116
(2) Terkin Amacı Evlilik Birliğinin Yüklediği Görevleri Yerine Getirmemek Olmalıdır	117
(3) Haklı Nedenle Terk Hâlinde Sebebin Ortadan Kalkmasına Rağmen Eşin Ortak Konuta Dönmemesi.....	118
(4) Eşini Ortak Konutu Terk Etmeye Zorlamak ya da Haklı Bir Sebepten Ortak Konuta Dönmesini Engellemek	119
(5) Terkin En Az Altı Ay Sürmesi	120
(6) Davaya Hakkı Olan Eşin Talebiyle Hâkim Ya da Noter Tarafından Terk Eden Eşe İhtarda Bulunulması Ve Eşin Buna Rağmen Ortak Konuta Dönmemesi	121
5. Akıl Hastalığı.....	124
a. Şartları	125
(1) Evlilik Sırasında Akıl Hastalığının Mevcudiyeti	125
(2) Akıl Hastalığının İyileşmeyeceği Resmî Sağlık Raporuyla Tespit Edilmeli	126
(3) Ortak Hayat Akıl Hastalığı Sebebiyle Diğer Eş İçin Çekilmez Hâle Gelmeli	126
b. Davanın Süreye Tabi Olmaksızın Açılabilmesi	127
B. Boşanmanın Genel Sebepleri.....	127
1. Evlilik Birliğinin Temelinden Sarsılması	128
a. Genel Olarak.....	128
b. Evlilik Birliğinin Temelinden Sarsılmasına Dayalı Boşanmanın Şartları	130
(1) Evlilik Birliğinin Temelden Sarsılması.....	130
(2) Temelinden Sarsılma Eşlerden Biri Veya Her İkisi İçin Ortak Hayatı Sürdüremeleri Kendilerinden Beklenmeyecek Derecede Olmalı	134
(3) Davacının Daha Kusurlu Olduğu Hususunda Yapılan İtirazın Reddedilmiş Olması Ya da Davalının Böyle Bir İtirazda Bulunmaması.....	134

2. Anlaşmalı Boşanma	141
a. Genel Olarak	141
b. Anlaşmalı Boşanmanın Şartları	143
(1) Evlilik En Az Bir Yıl Sürmüş Olmalı	143
(2) Eşler Boşanmak İçin Mahkemeye Ya Birlikte Başvurmalı Ya da Bir Eşin Açtığı Davayı Diğeri Kabul Etmeli.....	144
(3) Tarafları Hâkim Bizzat Dinlemeli	145
(4) Evliliğin Malî Sonuçları Ve Çocukların Durumu Hakkında Tarafların Yapmış Olduğu Anlaşmayı Hâkim Uygun Bulunmalı	147
3. Ortak Hayatın Yeniden Kurulamaması.....	149
a. Genel Olarak	149
b. Ortak Hayatın Kurulamamasının Şartları	151
(1) Eşlerden Birinin Boşanma Davası Açması ve Açılan Davanın Reddedilmesi	151
(2) Her Ne Sebep Olursa Olsun Ortak Hayat Kurulamamış Olmalı.....	152
(3) Boşanma Davasının Reddedilmesine İlişkin Kararın Kesinleşmesinden İtibaren Bir Yıl Geçmiş Olmalı.....	153
(4) Eşlerden Biri Boşanma Davası Açmalı	156

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

BOŞANMANIN SONUÇLARI VE KUSURUN ETKİLERİ

I. BOŞANMANIN SONUÇLARI	157
A. Boşanma Kararının Eşler Bakımından Sonuçları.....	157
1. Boşanmanın Eşler Bakımından Kişisel Sonuçları.....	158
a. Evliliğin Sona Ermesi	158
b. Kadının Bekleme Süresinin Başlaması.....	159
c. Eşlerin birbirinden Olan Alacaklarında Zamanaşımı Süresinin İşlemeye Başlaması.....	159
d. Boşanan Eşlerin Mirasçılıklarının ve Ölüme Bağlı Tasarruflarının Geçersiz Hâle Gelmesi	160
e. Kişisel Durum Değişikliği	164
(1) Kadının Evlenmeden Önceki Soyadını Alması	164
(2) Erginlik ve Kayın Hısımlığı.....	165
(3) Türk Vatandaşlığı.....	165
2. Boşanmanın Eşler Bakımından Malî Sonuçları	166
a. Genel Olarak	166

b.	Maddî Tazminat Talebi Ve Maddî Tazminatın Şartları	167
(1)	Lehine Tazminata Hükmedilecek Tarafın Daha Az Kusurlu Olması.....	169
(2)	Aleyhine Tazminata Hükmedilecek Tarafın Kusurlu Olması	170
(3)	Davacının Mevcut veya Beklenen Menfaatinin Zedelenmiş Olması.....	174
(4)	Maddî Tazminatın Miktarının Belirlenmesi	175
(5)	Maddî Tazminat Miktarının Değiştirilmesi veya Kaldırılması.....	176
c.	Manevî Tazminat Talebi Ve Manevî Tazminatın Şartları	177
(1)	Manevî Tazminat İstenen Tarafın Kusurlu Olması.....	179
(2)	Manevî Tazminat İsteyenin Kusursuz veya Daha Az Kusurlu Olması.....	180
(3)	Davacının Kişilik Haklarının İhlal Edilmiş Olması.....	181
(4)	Manevî Tazminatın Miktarı.....	183
d.	Yoksulluk Nafakası.....	184
(1)	Yoksulluk Nafakasının Önemi Amacı Ve İşlevi	184
(2)	Yoksulluk Nafakasının Alacaklısı	186
(3)	Yoksulluk Nafakasının Yükümlüsü	186
(4)	Yoksulluk Nafakasının Şartları	187
(a)	Yoksulluk Nafakası Talep Edilmeli.....	187
(b)	Talepte Bulunan Taraf Daha Az Kusurlu Ya da Kusursuz Olmalı.....	188
(c)	Talepte Bulunan Taraf Yoksulluğa Düşmüş Olmalı	189
(d)	Yoksulluk Nafakası Yükümlüsünün Malî Gücü Nafaka Ödemeye Yeterli Olmalı.....	191
(5)	Yoksulluk Nafakasında Görevli ve Yetkili Mahkeme	192
(6)	Yoksulluk Nafakasının Süresi	193
(7)	Yoksulluk Nafakasının Peşin veya İrat Biçiminde Ödenmesi	194
(8)	Yoksulluk Nafakasının Değiştirilmesi ve Sona Ermesi	194
(9)	Yoksulluk Nafakası Talebinin Zamanaşımına Uğraması.....	199
e.	Mal Rejiminin Tasfiyesi.....	200
B.	Boşanma Kararının Çocuklar Bakımından Sonuçları	202
1.	Boşanmanın Çocuklar Bakımından Kişisel Sonuçları	202
a.	Çocuğun Velâyeti.....	202
b.	Velâyet Yetkisi Verilmeyen Eş ile Çocuğun Kişisel İlişkisi.....	210
c.	Üçüncü Kişiler İle Çocuklar Arasındaki İlişkiler	212
2.	Boşanmanın Çocuklar Bakımından Malî Sonucu: İştirak Nafakası	213

II. KUSURUN BOŞANMANIN SONUÇLARINA ETKİLERİ.....	215
A. Kusurun Boşanmanın Kişisel Sonuçlarına Etkileri.....	218
1. Evliliğin Sona Ermesi	218
2. Boşanan Kadın İçin Bekleme Süresinin Başlaması	218
3. Eşlerin Birbirlerinden Olan Alacakları İçin Zamanaşımının İşlemeye Başlaması	219
4. Boşanan Eşlerin Birbirlerine Mirasçılığı	220
5. Eşlerin Kişisel Durum Değişikliğine Etkisi.....	224
a. Kadının Evlenmeden Önceki Soyadını Alması	224
b. Erginlik ve Kayın Hısımlığına Etkisi	225
c. Boşanmanın Türk Vatandaşlığına Olan Etkisi.....	225
B. Kusurun Boşanmanın Malî Sonuçlarına Etkileri.....	227
1. Kusurun Ölüme bağlı tasarruflara Etkisi	227
2. Kusurun Mal rejiminin Tasfiyesine Etkisi	228
3. Kusurun Maddî tazminata Etkisi	229
4. Kusurun Manevî tazminata Etkisi	241
5. Kusurun Yoksulluk Nafakasına Etkisi	246
C. Kusur ilkesine Dayanan/Dayanmayan Boşanma Sebeplerinin Boşanmanın Eşler Bakımından Kişisel Sonuçlarına Etkilerinin Karşılaştırması	248
D. Kusur ilkesine Dayanan/ Dayanmayan Boşanma Sebeplerinin Boşanmanın Eşler Bakımından Malî Sonuçlarına Etkilerinin Karşılaştırması	250
1. Mal Rejiminin Tasfiyesi.....	250
2. Maddî Tazminat.....	250
3. Manevî Tazminat	251
4. Yoksulluk Nafakası	251
5. Ölüme Bağlı Tasarruflarla Sağlanan Hakların Akıbeti	251
SONUÇ	253
KAYNAKÇA	257